

**Criminaliteitspreventie
bedrijventerrein
'De Aam'**

**Resultaten van een
vooronderzoek**

Amsterdam, april 1994
Van Dijk, Van Someren en Partners
M. Geldorp
C. Loef

Inhoudsopgave

	pagina
1 Inleiding	1
2 Algemene gegevens	3
3 Aard en omvang van de criminaliteit	5
4 Beveiliging	10
5 Participatiebereidheid	19
6 Samenvattende opmerkingen	21

1 Inleiding

Deze rapportage bevat een beschrijving van de resultaten van een enquête die in januari van dit jaar werd afgenomen onder bedrijven en instellingen op bedrijventerrein 'De Aam' in Elst. Door middel van deze enquête is getracht een inzicht te krijgen in de aard en omvang van de criminaliteitsproblemen op bovengenoemd terrein. Daarnaast is gepeild op welke manier de bedrijfsbeveiliging van de geënquêteerden is georganiseerd. Tenslotte wordt de vraag beantwoord of, en in hoeverre, de ondernemingen bereid zijn tot participatie aan een beveiligingsplan volgens een concept van de Directie Criminaliteitspreventie van het Ministerie van Justitie. Basisidee van dit concept is een publiek-private samenwerking, met als participanten politie, gemeente en bedrijfsleven, uitmondend in een vorm van functioneel toezicht¹.

Aan een preventieplan voor 'De Aam' ontstond behoefte toen de politie Gelderland-Midden van ondernemerszijde signalen bereikte waaruit een zekere mate van onvrede over de huidige beveiliging van het terrein sprak. De politie zelf werd daarnaast niet alleen geconfronteerd met het feit dat de meeste misdrijven op 'De Aam' 's nachts of in het weekend plaatsvonden, maar ook met een vrij groot aantal nodeloze alarm-opvolgingen. De uitgevoerde enquête behoort bij de systematiek waarlangs de Directie Criminaliteitspreventie de nagestreefde publiek-private samenwerking gestalte wil doen geven. Daarom is onverkort gebruik gemaakt van de standaard vragenlijst die door het ministerie is ontwikkeld.

Doelstelling

Zoals gezegd tracht de enquête te meten in hoeverre de situatie op 'De Aam' zich leent voor het ontwikkelen van een beveiligingsconcept, met als belangrijkste pijler publiek-private samenwerking. Daarbij zou dus ook bepaald moeten worden in welke mate draagvlak aanwezig is voor de invoering van een te ontwikkelen preventieplan. Eén en ander heeft geleid tot de volgende onderzoeksvragen:

- wat is de aard en omvang van de criminaliteit op het terrein;
- hoe is de beveiliging van de individuele bedrijven georganiseerd;
- in hoeverre zijn de bedrijven bereid tot participatie aan het beveiligingsconcept.

Werkwijze

Naar wens van de opdrachtgever, werd de enquête geheel naar voorbeeld van de Standaardenquête uit de publikatie 'Criminaliteitspreventie Bedrijventerreinen' gereproduceerd. De schriftelijke enquête werd voorafgegaan door een vooraankondiging van de politie, waarin naast een verzoek tot medewerking aan het onderzoek tevens een korte uiteenzetting was bijgevoegd van het concept publiek-private samenwerking. Vervolgens werden de in totaal 110 enquêtes, begin januari, vergezeld van een introductiebrief van het onderzoeksbureau, verspreid onder alle ondernemers van 'De Aam'. Bedrijven die de vragenlijst niet binnen twee weken retourneerden, ontvingen een herinneringsbrief waarin zij werden verzocht, alsnog

¹ Voor een nadere uitwerking van dit concept verwijzen wij naar de publikatie 'Criminaliteitspreventie op bedrijventerreinen', Directie Criminaliteitspreventie, 1993.

hun medewerking te verlenen aan het onderzoek. Toen twee weken later de beoogde respons van 65% nog niet was bereikt, werden de resterende bedrijven telefonisch benaderd, met een herhaling van het verzoek tot medewerking. Deze aanpak resulteerde uiteindelijk in een respons van 64,4%².

2 De onderzoekspopulatie bestond aanvankelijk uit 110 bedrijven. Dit waren de bedrijven van de adressenlijst, die wij van de politie van het District Over-Betuwe hadden ontvangen. Tijdens het benaderen van de bedrijven bleken er 4 bedrijven van het terrein te zijn vertrokken, bleek 1 bedrijf te zijn gevestigd buiten het terrein en bleek 1 bedrijf nog in aanbouw te zijn. De feitelijke onderzoekspopulatie bestaat derhalve uit 104 bedrijven. Uiteindelijk zijn er 62 enquêtes geretourneerd. Twee daarvan vertegenwoordigen in totaal 7 bedrijven. Dit brengt het totaal aantal responderende bedrijven op 67; een respons van $67/104 \times 100\% = 64.4\%$. Daarnaast was 1 bedrijf wel geïnteresseerd, maar was betreffend persoon door ziekte niet in staat de vragenlijst in te vullen.

2 Algemene gegevens

Bedrijventerrein 'De Aam' is gelegen in de gemeente Elst, halverwege de A52, de snelweg die een verbinding vormt tussen de steden Arnhem en Nijmegen. Begonnen met lokale activiteiten in de jaren zestig, heeft 'De Aam' inmiddels een behoorlijke groei doorgemaakt. Momenteel heeft het terrein een totale oppervlakte van rond de 80 hectare. Het terrein is gunstig gesitueerd ten opzichte van het, mogelijk, toekomstige Knooppunt Arnhem\Nijmegen en breidt zich nog steeds uit. De huidige jaarlijkse uitgifte bedraagt 3 à 3,5 hectare. Op 'De Aam' zijn 82 bedrijven en één ondernemerscentrum -waarin 28 startende bedrijven- gevestigd; in totaal dus 110 bedrijven. Deze variëren van eenmansbedrijfjes met plaatselijke activiteiten tot vestigingen van multinationale ondernemingen. Van de 110 bedrijven zijn er 42 aangesloten bij de ondernemerskring Elst/Lent.

In tabel 1 volgt een overzicht van de branches die de respondenten vertegenwoordigen.

Tabel 1: Branche

	n	%
Industrie	12	19
Bouw/Installatie	5	8
Groothandel	12	19
Detailhandel	4	7
Transport/Opslag/Communicatie	3	5
Zakelijke dienstverlening	5	8
Reparatie	4	7
Anders	13	21
Onbekend	4	7
Totaal	62	100

Van alle branches zijn de industrie en groothandel het beste vertegenwoordigd. Aangezien de feitelijke verdeling over de branches van de bedrijven op 'De Aam' onbekend is, is het niet mogelijk om te bepalen in hoeverre de responsgroep representatief is voor alle op 'De Aam' gesitueerde bedrijven.

Van de 62 bedrijven zijn er 42 zelfstandig en zijn er 17 onderdeel van een concern. In tabel 2 staan de aantallen personeelsleden van de bedrijfsvestigingen op het terrein beschreven.

Tabel 2: Aantal personeelsleden werkzaam in de vestiging

	n	%
1 tot 10	40	65
10 tot 30	13	21
30 tot 100	5	8
100 tot 200	2	3
200 tot 500	2	3
Totaal	62	100

Zoals bekend, variëren de bedrijven op 'De Aam' van eenmansbedrijfjes tot vestigingen van grote ondernemingen. Ook in de onderzochte groep van bedrijven zien we deze verscheidenheid in omvang, althans gemeten naar grootte van het personeelsbestand. Bij de helft van de bedrijven zijn in bepaalde perioden personeelsleden van andere bedrijven werkzaam.

In tabel 3 wordt een beeld geschetst van de omzet van de verschillende vestigingen over het afgelopen boekjaar.

Tabel 3: Omzet afgelopen boekjaar

	n	%
Minder dan f 100.000	3	5
f 100.000 tot f 300.000	2	3
f 300.000 tot f 1.000.000	12	19
f 1.000.000 tot f 5.000.000	20	32
f 5.000.000 of meer	13	21
Onbekend	12	19
Totaal	62	100

Om de belangrijkste informatie uit deze tabel samen te vatten: we zien dat meer dan de helft van de 62 bedrijven een jaarlijkse omzet heeft van ten minste 1 miljoen. Ruim een kwart van de bedrijven heeft een lagere omzet. Niet iedereen toonde zich overigens bereid om informatie te verstrekken met betrekking tot de omzet.

Ruim de helft van de betreffende bedrijfspanden blijkt eigendom van het bedrijf te zijn, de overige panden zijn gehuurd. Het gaat in het onderzoek om 34 vrijstaande bedrijfspanden, 11 'geschakelde' panden en om 17 bedrijven die zijn gevestigd in het ondernemerscentrum. Het ondernemerscentrum heeft twee verdiepingen.

3 Aard en omvang van de criminaliteit

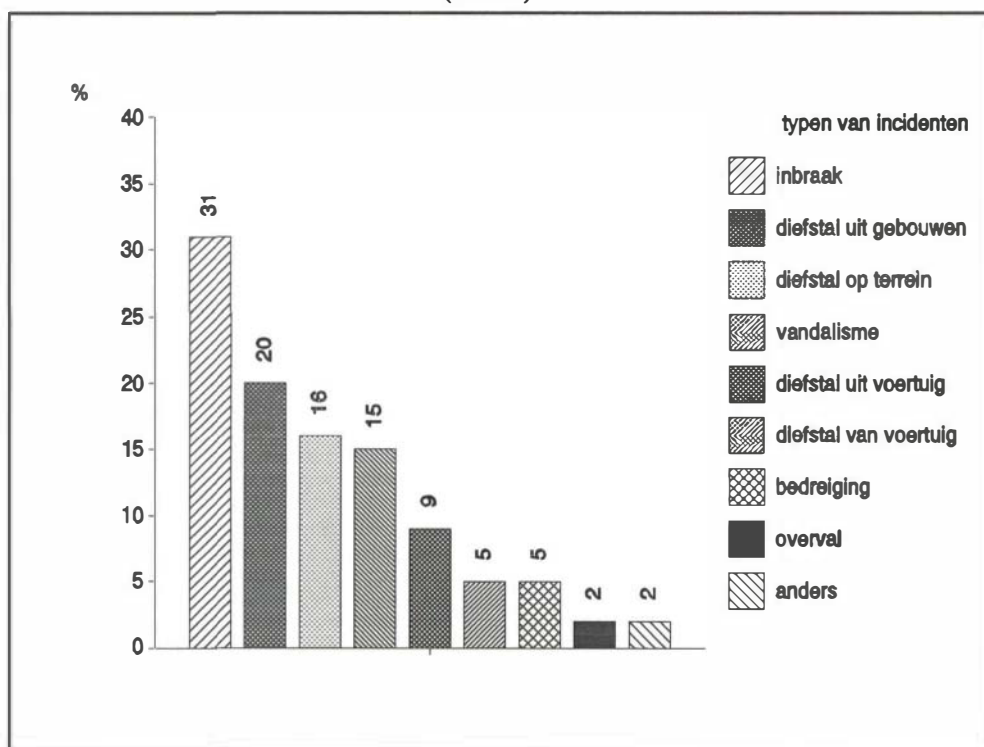
Om een inzicht te verkrijgen in de aard en de omvang van de criminaliteit op de Aam, werden verschillende vragen gesteld met betrekking tot de soorten incidenten die voorgaande jaren hadden plaats gevonden, de ervaren schade en de inschatting van de zwaarte van het probleem.

Slachtofferschap

Allereerst de vraag naar de feitelijke omvang (en aard) van de criminaliteit op het terrein. De vraag luidde als volgt: "Met welke vormen van criminaliteit is uw vestiging de afgelopen 5 jaar geconfronteerd ...? ".

In het onderstaande diagram is het aantal bedrijven vermeld dat aangeeft de afgelopen jaren tenminste één keer met één of meerdere vormen van criminaliteit in aanraking te zijn gekomen. In totaal beantwoordden 55 bedrijven de afgelopen 5 jaar, met één of meerdere vormen van criminaliteit geconfronteerd te zijn geweest, een slachtofferschap dus, over de afgelopen 5 jaar, van 89%.

Diagram 1: Slachtofferschap op 'De Aam' in percentages (afgelopen 5 jaar) (n=55)

De bedrijven in het ondernemerscentrum zijn daar pas sinds het voorjaar van '93 gevestigd. Wanneer we deze bedrijven uit de responsgroep selecteren, krijgen we waarschijnlijk een iets beter beeld van het slachtofferschap over de afgelopen 5 jaar. De nieuwe gegevens worden in tabel 4 geïllustreerd.

Tabel 4: Slachtofferschap op 'De Aam', exclusief bedrijven uit ondernemerscentrum (n= 45)

	n	%
Inbraak	14	31
Diefstal uit gebouwen	9	20
Diefstal op terrein	9	20
Vandalisme/vernieling	5	11
Diefstal uit voertuig	5	11
Diefstal van voertuig	3	7
Beroving/overval	1	2

Ruim 90% van de 45 geselecteerde bedrijven is de afgelopen 5 jaar geconfronteerd met criminaliteit.

Schade

In tabel 5 is te zien hoe groot men de jaarlijkse directe schade schat ten gevolge van de ondervonden criminaliteit.

Tabel 5: Directe schade ten gevolge van criminaliteit

	n	%
Geen	15	24
Minder dan f 50.000	37	60
f 50.000 t/m f 100.000	3	5
Onbekend	7	11
Totaal	62	100

Bij bijna alle bedrijven die antwoorden directe schade te hebben geleden³, beperkt deze zich tot een bedrag van minder dan 50.000 gulden. Drie bedrijven melden een jaarlijkse directe schade te hebben van 50.000 tot 100.000 gulden.

21% van de bedrijven heeft naast directe schade, ook gevolgschade ondervonden door criminaliteit. Deze gevolgschade heeft te maken met stagnering van het bedrijfsproces en met de kosten van administratieve handelingen. Van wegvallende orders ten gevolge van de criminaliteit heeft men in de betrokken bedrijven geen last gehad. De omvang van de gevolgschade beperkt zich bij praktisch alle bedrijven tot een bedrag van minder dan 50.000 gulden. Er is 1 bedrijf dat een aanmerkelijk grotere gevolgschade heeft geleden; gemeld wordt een bedrag tussen de 100.000 en 250.000 gulden.

Ook werd in de enquête gevraagd naar de immateriële schade die bedrijven

³ 15 bedrijven melden expliciet geen schade te hebben ondervonden door criminaliteit, door 7 andere wordt de vraag niet beantwoord;

ondervinden van criminaliteit. Van immateriële schade, zoals negatieve publiciteit, onrust binnen de organisatie, demotivatatie van het personeel, verlies van klanten en ziekteverzuim wordt door 13 bedrijven melding gemaakt. Met name onrust binnen de organisatie en negatieve publiciteit blijken als immateriële schade te worden aangemerkt.

Alarmmeldingen

14 bedrijven geven in de enquête aan dat er het voorgaande jaar inbraakalarmen zijn geweest. Het gaat hierbij om een totaal van 49 meldingen. Bij 2 bedrijven was in totaal 7 maal sprake van brandalarm. Daarnaast zijn er bij 6 bedrijven, in totaal, 24 technische alarmmeldingen geweest. Tenslotte worden 17 'overige' alarmmeldingen genoemd, bij 7 bedrijven.

Het aantal valse alarmmeldingen in 1993 bedroeg: 45 inbraakmeldingen, 7 brandalarmen, 23 technische alarmmeldingen en 17 overige alarmmeldingen, een totaal dus van 92 valse alarmmeldingen.

Voor 7 bedrijven waren er kosten verbonden aan de valse alarmmeldingen. De totale kosten varieerden van f 93,- tot f 2500,-.

Aangiftebereidheid

In de enquête werd gevraagd of de bedrijven bij incidenten aangifte doen bij de politie. Uit de antwoorden blijkt dat 90% van de bedrijven inderdaad hiertoe overgaat. Het gaat dan om 39 bedrijven (63%) die consequent aangifte doen en om 10 bedrijven (16%) die wel aangifte doen, maar niet altijd. Er zijn 6 bedrijven (10%) die zelden of nooit aangifte doen bij de politie.

Redenen om geen aangifte te doen zijn divers. De vraag hiernaar werd slechts door 12 bedrijven beantwoord. "Niet ernstig genoeg" is een antwoord dat door 9 van hen werd gegeven. De "politie kan er niets aan doen" werd 4 keer als antwoord gegeven, evenals het antwoord dat veel zaken intern worden afgehandeld. "Niet de moeite waard" (3 keer), "politie doet niets" (1 keer) en "tijdgebrek" (1 keer) werden als andere redenen genoemd om geen aangifte te doen. Door geen van de bedrijven werden "angst voor represailles" of het "niet erbij willen betrekken van de politie" als redenen genoemd voor het nalaten van een aangifte.

Algehele inschatting

Naast feitelijk slachtofferschap werd aan de bedrijven tevens gevraagd een inschatting te maken van het criminaliteitsprobleem voor de (bedrijfs)vestiging op het terrein.

Tabel 6: Omvang criminaliteitsprobleem

	n	%
Groot	2	3
Redelijk groot	14	23
Niet zo groot	30	48
Geen probleem	16	26
Totaal	62	100

Uit de gegevens van tabel 6 blijkt dat ongeveer een kwart van de bedrijven momenteel hinder ondervindt van criminaliteit. Voor een meerderheid van de bedrijven is criminaliteit een klein of zelfs helemaal geen probleem. Hierbij moet wederom vermeld worden dat de bedrijven uit het bedrijvencentrum nog geen jaar gevestigd zijn op het terrein en dat hun inschatting van het criminaliteitsprobleem op de Aam, wellicht (nog) aan de positieve kant is.

Wat betreft de algehele criminaliteitstrend van de afgelopen jaren, meent ruim de helft van de betrokkenen, namelijk 33 bedrijven, dat het criminaliteitsprobleem gelijk is gebleven. Ruim een kwart, ofwel 14 bedrijven, blijkt een toename van het criminaliteitsprobleem te ervaren en 4 respondenten constateren een afname van het criminaliteitsprobleem in hun bedrijf. Er zijn 9 respondenten die deze vraag niet (kunnen) beantwoorden.

Vooral bedrijven die criminaliteit als een (redelijk) groot probleem ervaren, menen dat er sprake is van een toename van de criminaliteit.

Ook werd aan de respondenten gevraagd een inschatting te maken van de toe- of afname in de omvang van de verschillende soorten incidenten afzonderlijk. In tabel 7 wordt hier een beeld van geschetst.

Tabel 7: Inschatting van de toename/afname van verschillende soorten incidenten; in percentages **n = 62 bedrijven**

	groter	gelijk	kleiner	onbekend	totaal
Inbraak	45	18	13	24	100
Diefstal uit gebouwen	42	23	10	26	100
Vandalisme/vernieling	40	27	5	27	100
Diefstal op terrein	37	31	3	29	100
Diefstal uit voertuig	31	29	5	35	100
Diefstal van voertuig	26	34	3	37	100
Bedreiging	24	37	8	31	100
Overval	23	39	8	31	100
Beroving	21	42	8	29	100
Brandstichting	16	48	6	29	100

We zien in tabel 7 dat met betrekking tot inbraken, 45% van de bedrijven een toename van het probleem constateert, dat 18% meent dat het probleem van inbraken vergeleken met een aantal jaren geleden gelijk is gebleven en dat er

volgens 13% sprake is van een afname van het probleem.

De gegevens uit tabel 7 aldus samenvattend, kan worden vastgesteld dat de bedrijven in meerderheid⁴ een **toename** constateren van criminaliteitsproblemen met betrekking tot inbraak, diefstal uit gebouwen en vandalisme. Met betrekking tot bedreiging, diefstal van voertuigen, beroving, brandstichting en overvallen meent de meerderheid van de bedrijven dat de omvang van deze problemen ongeveer **gelijk** is gebleven.

4 Althans de meerderheid, bij weglating van de bedrijven, vermeld in de laatste kolom van tabel 7 die deze vraag niet beantwoordden.

4 Beveiliging

In dit hoofdstuk wordt verslag gedaan van het beleid, de aard, het niveau en de kosten van de beveiliging van de bedrijven op de Aam.

Beveiligingsbeleid

De eerste vraag, die met betrekking tot beveiliging van bedrijven is opgenomen in de enquête, informeert naar de aanwezigheid binnen het bedrijf van "een beleid, toegespitst op alle beveiligingsactiviteiten". Een kleine meerderheid (56%) antwoordt bevestigend op deze vraag. Bij bijna de helft van de bedrijven is er dus geen sprake van een beveiligingsbeleid. Van de 19 bedrijven (31%) die onderdeel uitmaken van een groter concern, geeft de helft aan een zelfstandig beveiligingsbeleid te kunnen voeren. Nog eens 4 bedrijven voeren een gedeeltelijk zelfstandig beleid.

Slechts 1 bedrijf van de 14 heeft daarbij de beschikking over een eigen beveiligingsbudget. Daarnaast werd gevraagd naar een 'beveiligingsplan'. Hierover bleek eveneens 56% van de bedrijven te beschikken. Van de 62 bedrijven hebben er 3 (5%) een staffunctionaris beveiliging in dienst; één is er full-time in dienst en twee part-time.

Het bespreken van beveiligingsaangelegenheden in managementsvergaderingen, gebeurt slechts in een klein aantal bedrijven. In totaal geven 14 bedrijven (23%) aan op onregelmatige, dan wel op regelmatige basis hierover in managementsvergaderingen te spreken. In 1 bedrijf komt het onderwerp wekelijks aan de orde, in 5 maandelijks, in 5 bedrijven alleen na een incident en in nog eens 3 op onregelmatige basis. Bij 43 bedrijven (69%) komt dit onderwerp nooit aan de orde. Ook met het personeel wordt in weinig bedrijven gesproken over beveiligingsaangelegenheden. Waar dat wel gebeurt, is dat in de helft van de gevallen naar aanleiding van een incident. 21 bedrijven (34%) geven aan dat beveiligingsaangelegenheden (on)regelmatig met het personeel besproken worden.

Organisatie van de beveiliging

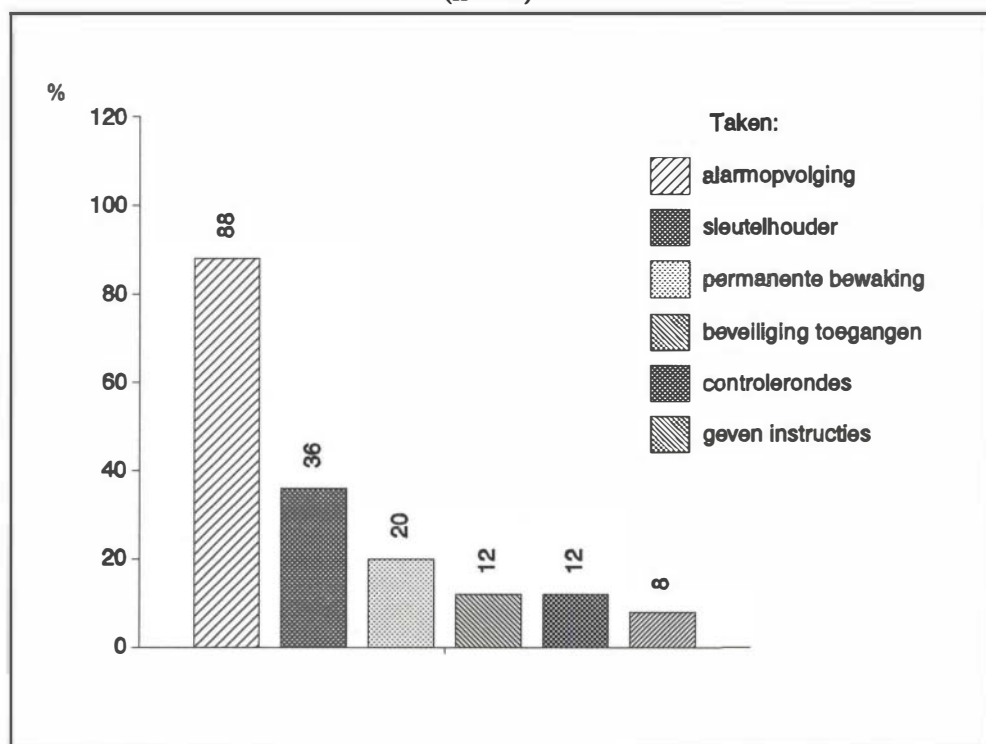
Precies de helft van de ondervraagde bedrijven maakt voor de beveiliging van het bedrijf gebruik van een extern beveiligingsbedrijf. Zij gaan daarbij voor het merendeel (75%) een contract aan op jaarbasis. Bij de resterende 7 bedrijven is sprake van een langdurige overeenkomst met een beveiligingsbedrijf. Van de externe bedrijven worden overigens nauwelijks andere diensten afgenomen⁵. De beveiliging middels een extern beveiligingsbedrijf is derhalve afgeschermd van overige activiteiten en/of diensten. Er is 1 bedrijf dat gebruik maakt van een eigen bedrijfsbeveiligingsdienst. De overige 48% beschikt noch over een eigen bedrijfsbeveiligingsdienst, noch over een contract met een extern beveiligingsbedrijf.

De taken die door de medewerkers van een externe beveiligingsdienst worden uitgevoerd, staan vermeld in diagram 2, op de volgende pagina.

⁵ Enkele bedrijven doen dat wel; 3 bedrijven maken gebruik van servicediensten van het externe bedrijf, 1 maakt gebruik van de schoonmaakdienst en 1 bedrijf maakt gebruik van uitzendkrachten van het externe bedrijf.

Diagram 2: Taken van externe beveiligingsdiensten op 'De Aam' in percentages

(n=25)

Voor de functionarissen van de externe beveiligingsdienst -81% van de 31 bedrijven waar het hier om gaat beantwoordde deze vraag- blijkt het zwaartepunt van de taken te liggen bij 'alarmopvolging'. De helft van de ondervraagde bedrijven heeft een abonnement op een particuliere alarmcentrale. Het blijkt dat het onderhouden van een contract met een particuliere beveiligingsdienst veelal hetzelfde betekent als het hebben van een abonnement op een particuliere alarmdienst.

In tabel 8 staat het aantal uitvoerende beveiligingsfunctionarissen vermeld dat de bedrijven in dienst hebben. Het gaat hierbij om medewerkers die beveiliging als hoofdtaak hebben.

Tabel 8: Aantal uitvoerende beveiligingsfunctionarissen

	n	%
Geen	47	76
1 tot 2	3	5
3 tot 5	2	3
6 tot 10	1	2
Meer dan 25	1	2
Onbekend	8	13
Totaal	62	100

Uit de tabel blijkt dat er 7 bedrijven (11 %) zijn, die weliswaar niet over een eigen bedrijfsbeveiligingsdienst beschikken, maar die wel één of meerdere uitvoerende beveiligingsfunctionarissen in dienst hebben. Alle 7 zijn 'sleutelhouder', daarnaast hebben 3 van hen 'alarmopvolging' als taak, 1 het houden van controlerondes, en 1 het geven van instructies aan de overige personeelsleden.

Uit de informatie met betrekking tot de taken van de beveiligingsmedewerkers en de externe beveiligingsfunctionarissen, blijkt dat bij de onderzochte bedrijven op De Aam het aantal preventieve taken, zoals het laten uitvoeren van controlerondes of permanente bewaking van de (toegang(en) van de) vestigingen op het terrein, laag is en dat de belangrijkste taak alarmopvolging is.

De overige beveiligingsmaatregelen, waaronder bouwkundige, mechanische, en elektronische maatregelen, staan beschreven in de volgende paragraaf.

Beveiligingsmaatregelen

De vestigingen op De Aam maken gebruik van verschillende soorten toegangssystemen. Naast het reguliere sleutelsysteem (65 %), maken de bedrijven gebruik van elektronische codesystemen (47 %) en mechanische codesystemen (3 %). Op een totaal van 57 bedrijven, betekent dat gemiddeld 1,16 verschillende systemen per bedrijf⁶. Dit houdt in dat gemiddeld 9 bedrijven (15 %) beschikken over 2 soorten toegangssystemen en dat 48 bedrijven (77 %) over 1 systeem beschikken. Van de resterende bedrijven (8 %) is hier geen informatie over. Hierbij wordt door 51 bedrijven (89 %) aangegeven dat wordt bijgehouden wie er over sleutels of toegangscodes beschikt.

Toezicht op de periferie van de vestiging blijkt bij 70 % van de bedrijven te ontbreken. Slechts bij 14 bedrijven (23 %) is er toezicht op de omgeving van het bedrijf; door middel van camera's (3 bedrijven), door inspectierondes (3 bedrijven) en door omwonenden (2 bedrijven) of anderszins.

In alle gevallen waarbij dat van toepassing is (83 %), wordt de begroeiing rond het gebouw laag gehouden. Daarnaast meldt 90 % van de bedrijven dat de openbare verlichting rond het pand voldoende is, bij 10 % is de verlichting onvoldoende. In 11 van de 62 vestigingen (18 %) worden controlerondes gehouden; bij 4 bedrijven tijdens werktijd, bij 5 buiten werktijd en bij 2 bedrijven altijd. Bij 73 % van de bedrijven worden geen controlerondes gehouden. De overige 10 % van de bedrijven gaf geen antwoord op deze vraag.

Op de volgende pagina staan in diagram 3 de bouwkundige en mechanische beveiligingsmaatregelen beschreven van de vestigingen op De Aam. Er is door (89 %) van de bedrijven in totaal 134 keer een maatregel aangestreept. Zoals te zien is in het diagram zijn verstevigd hang- en sluitwerk en afscherming van het terrein de meest voorkomende maatregelen. Percenterend, niet alleen over de 55 bedrijven die de vraag beantwoordden, maar over alle 62 bedrijven, komen deze maatregelen bij 45 % van de 62 bedrijven voor. Daarnaast heeft 37 % van de 62 bedrijven een kluis en maakt 19 % gebruik van compartimentering: beveiliging van ruimten, 18 % heeft inbraakwerende deuren en/of ramen. In diagram 4 staan de elektronische maatregelen beschreven waarvan de bedrijven

⁶ Van 5 bedrijven is geen informatie over het soort toegangssysteem. Totaal aantal genoteerde systemen is 66. Dat is gemiddeld 1,16.

gebruik maken. 51 bedrijven (83%) gaven aan dergelijke beveiligingsmaatregelen te hebben genomen, in totaal werd 81 keer een maatregel aangemerkt.

Diagram 3: Percentage bouwkundige en mechanische beveiligingsmaatregelen van bedrijven op 'De Aam'
(n=55)

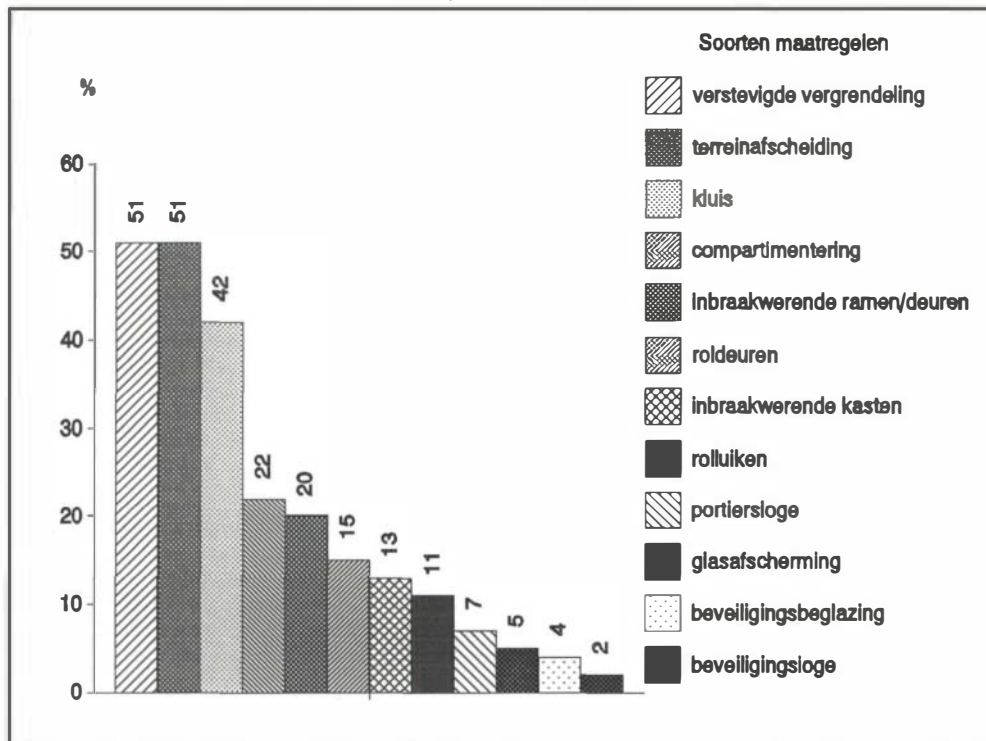
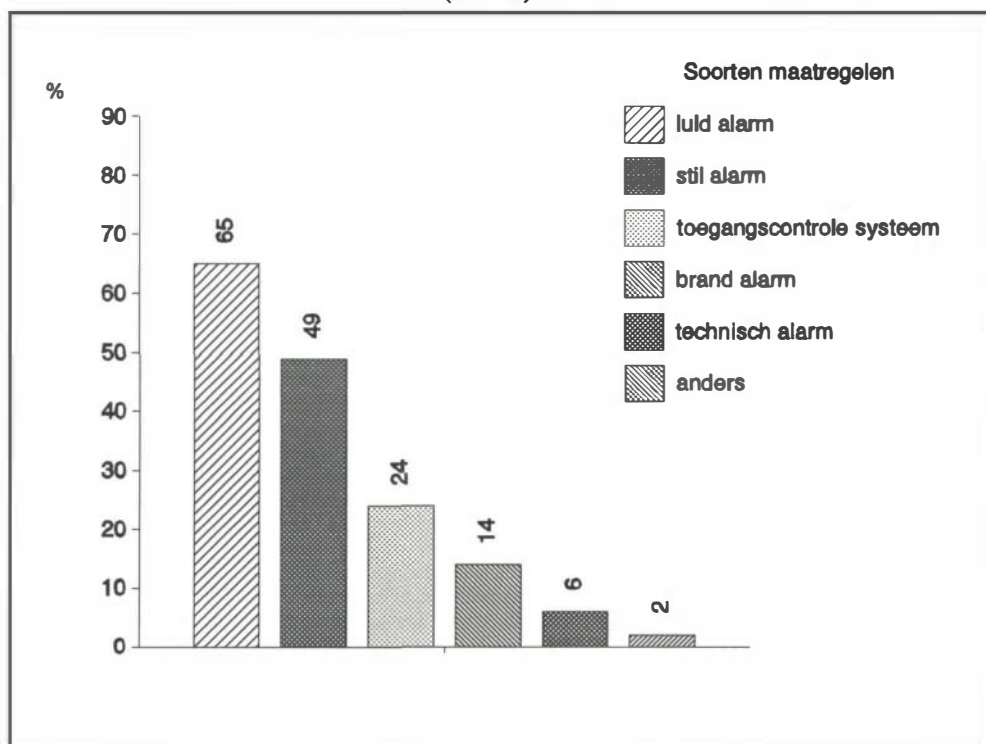

Diagram 4: Percentage elektronische beveiligingsmaatregelen van bedrijven op 'De Aam'

(n=51)

Te zien is in diagram 4, dat de meest voorkomende maatregelen het luide en het stille alarm zijn. 34% van de bedrijven beschikt zowel over een luid als over een stil alarmsysteem. In totaal hebben 37 bedrijven (60%) beschikking over één of beide soorten alarmsystemen. Er zijn 28 bedrijven (45%), waarbij het (luide of stille) inbraakalarmsysteem door middel van een 'vaste lijn' met de alarmopvolger is verbonden.

Het totaal aantal genomen maatregelen komt hiermee op 215. Dat komt neer op gemiddeld 3,5 maatregel per bedrijf. Niet alle bedrijven, echter, geven aan maatregelen te hebben getroffen ter beveiliging. 11% van de bedrijven heeft geen bouwkundige en 18% van de bedrijven heeft geen elektronische maatregelen genomen.

Algehele beoordeling beveiliging

Naast vragen over de organisatie van de beveiliging en over feitelijk genomen maatregelen werd aan de respondenten gevraagd een beoordeling te geven van de kwaliteit van de beveiliging van het bedrijf.

Tabel 9: Beoordeling van kwaliteit van de beveiliging

	n	%
Zeer goed, geen verbeteringen nodig	13	21
Goed, één een ander echter te verbeteren	24	39
Redelijk, echter aantal zaken nodig te verbeteren	14	23
Matig, slechts enkele zaken goed geregeld	5	8
Onbekend	6	10
Totaal	62	100

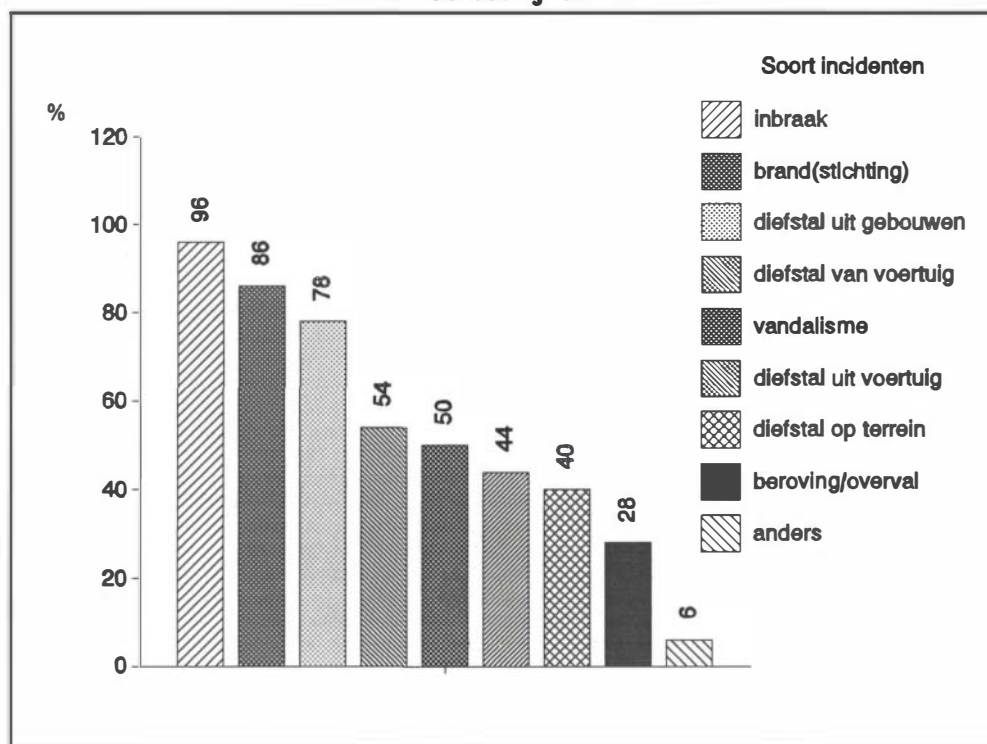
Het blijkt dat 21 % van de bedrijven de beveiliging zo goed vindt dat er geen verbeteringen meer noodzakelijk zijn. Bij de overige bedrijven is verbetering van de beveiliging in mindere of meerdere mate wel noodzakelijk.

Verzekering

Van alle bedrijven geven er 48 (85%) expliciet aan, verzekerd te zijn tegen schade, veroorzaakt door een vorm van criminaliteit. In diagram 6 staat per incident het aantal bedrijven vermeld dat voor directe schade verzekerd is.

Het gaat in diagram 6 om een totaal aantal van 50 bedrijven. Zoals te zien is, is van de verzekerde bedrijven, voor directe schade, 96% verzekerd voor inbraak, 86% voor brandstichting en 78% voor diefstal uit gebouwen. Voor de overige incidenten is ongeveer de helft van de verzekerde bedrijven verzekerd.

Diagram 6: Percentage verzekerde bedrijven per incident (directe schade)
n= 50 bedrijven

Terugrekenend naar het totaal van 62 bedrijven, is in tabel 10, het percentage bedrijven te zien dat is verzekerd voor de verschillende incidenten.

Tabel 10: Voor directe schade verzekerd

n= 62 bedrijven

	n	%
Inbraak	48	77
Brandstichting	43	69
Diefstal uit gebouwen	39	63
Diefstal van voertuig	27	44
Vandalisme/vernieling	25	40
Diefstal uit voertuig	22	35
Diefstal op terrein	20	32
Beroving/overval	14	23

Dezelfde informatie is beschikbaar wanneer het gaat om de gevolgschade waarvoor bedrijven zijn verzekerd. Deze staat beschreven in tabel 11 op de volgende pagina.

Tabel 11: Voor gevolgschade verzekerd**n = 62 bedrijven**

	n	%
Inbraak	29	46
Brandstichting	24	39
Diefstal uit gebouwen	22	35
Diefstal van voertuig	17	27
Vandalisme/vernieling	16	26
Diefstal uit voertuig	15	24
Diefstal op terrein	11	18
Beroving/overval	9	15

In de enquête werd gevraagd in welke verzekeringsklasse van het Verbond van Verzekeraars het bedrijf was ingedeeld. De meeste bedrijven gaven aan dat niet te weten. 3 bedrijven vermeldden in klasse 2 te vallen en 4 bedrijven in klasse 3.

De totale jaarlijkse verzekeringskosten zijn slechts bekend voor 47% van de 62 bedrijven en staan vermeld in tabel 12.

Tabel 12: Totale jaarlijkse verzekeringskosten

	n	%
Tot f 2.000	6	10
f 2.000 tot f 5.000	7	11
f 5.000 tot f 10.000	5	8
f 10.000 tot f 30.000	8	13
Meer dan f 30.000	3	5
Onbekend	33	53
Totaal	62	100

De totale verzekeringskosten kunnen worden onderverdeeld in die van de brand-/inbraakverzekering, de bedrijfsschaderegeling en de voertuigenverzekering. Er waren 27 bedrijven die kosten van een brand-/inbraakverzekering opgaven. Ruim drie kwart van hen betaalt tussen de f 500,- en f 7.500,- aan verzekeringskosten. 2 bedrijven betalen f 30.000,- op jaarbasis.

De kosten voor bedrijfsschaderegeling worden door 18 bedrijven vermeld en variëren van f 125,- tot f 15.500,-. De voertuigenverzekering (17 bedrijven) varieert van f 1.300,- tot f 13.500 op jaarbasis.

Kosten beveiliging

Het jaarlijkse budget voor de beveiliging van de bedrijven staat vermeld in tabel 13.

In eerste instantie leek het alsof de helft van alle bedrijven een beveiligingsbudget had van minder dan f 2.000,-. In deze categorie vielen echter ook de bedrijven die

in feite geen beveiligingsbudget hebben. Na verwijdering van deze groep bedrijven⁷, is de verdeling van het budget over de resterende 37 bedrijven als volgt:

Tabel 13: Jaarlijks budget voor beveiliging

	n	%
Minder dan f 2.000	7	19
f 2.000 tot f 5.000	18	49
f 5.000 tot f 10.000	4	11
f 10.000 tot f 50.000	1	3
Meer dan f 100.000	4	11
Onbekend	3	8
Totaal	37	100

We zien dat ruim 70% van de 37 bedrijven een jaarlijks beveiligingsbudget heeft van meer dan f 2000,-, waarbij de meeste budgetten tussen de f 2.000 en f 5.000 bedragen.

Tevens werd in de enquête gevraagd naar het bedrag dat de bedrijven het voorgaande jaar aan structurele kosten voor beveiliging hadden uitgegeven. Tabel 14 schetst hier een beeld van.

Tabel 14: Structurele kosten van de beveiliging

	n	%
Minder dan f 2.000	28	45
f 2.000 tot f 5.000	12	19
f 5.000 tot f 10.000	3	5
f 10.000 tot f 50.000	4	7
Meer dan f 50.000	4	7
Onbekend	11	18
Totaal	62	100

We zien dat de meeste bedrijven relatief weinig structurele kosten maken voor beveiliging.

Tenslotte werd ook gevraagd met welke incidentele kosten de bedrijven het afgelopen jaar te kampen hebben gehad. Met betrekking tot incidentele kosten geldt in nog sterkere mate dat het in de meeste gevallen om relatief lage bedragen gaat. 36 bedrijven (58%) melden een bedrag van minder dan f 2.000,- aan incidentele kosten. Slechts 10 bedrijven (16%) melden een hoger bedrag te hebben uitgegeven. Van de rest ontbreekt deze informatie.

⁷ Dit wordt gedaan op basis van de aan-of afwezigheid van een beveiligingsbeleid; alleen de bedrijven die hadden geantwoord over een beveiligingsbeleid te beschikken, plus de bedrijven zonder 'beleid', maar met een budget groter dan f 2.000,- worden geselecteerd;

5 Participatiebereidheid

In de standaardenquête zijn aan het einde een aantal vragen opgenomen om het draagvlak te kunnen bepalen voor een gezamenlijk beveiligingsconcept. Er werd onder andere gevraagd in hoeverre men geïnteresseerd was "in een voorlichtingsbijeenkomst over de resultaten van de enquête, alsmede voorstellen voor een beveiligingsconcept voor het bedrijventerrein".

Van de 62 bedrijven antwoordde 66% (41 bedrijven) geïnteresseerd te zijn in een dergelijke voorlichtingsbijeenkomst. Nog eens 5 bedrijven (8%) meldden wel geïnteresseerd te zijn, maar liever schriftelijk geïnformeerd te worden. 13 bedrijven (21%) hebben geen interesse in een bijeenkomst.

10 bedrijven antwoorden naar aanleiding van de enquête, een persoonlijk onderhoud te willen hebben met de politie, over beveiligingsaangelegenheden.

De eerste vraag was echter of de bedrijven vinden dat de beveiliging van het bedrijventerrein verbeterd moet worden. In tabel 15 de resultaten:

Tabel 15: Verbetering van beveiliging nodig

	n	%
Ja	31	50
Nee	6	10
Geen mening	22	35
Onbekend	3	5
Totaal	62	100

We zien dat precies de helft van de bedrijven een verbetering van de beveiliging nodig acht. Daarnaast heeft een grote groep geen mening. Dit zijn voor het merendeel bedrijven die vinden dat de criminaliteit op het terrein niet zo'n groot of helemaal geen probleem is. Laten we hen buiten beschouwing, dan is de verhouding tussen voorstanders en 'tegenstanders' van een verbetering van de beveiliging als volgt: 85% / 15%.

Ook de 6 bedrijven die verbeteringen niet noodzakelijk achten, hadden geantwoord de criminaliteit op het terrein niet zo'n groot c.q. helemaal geen probleem te vinden.

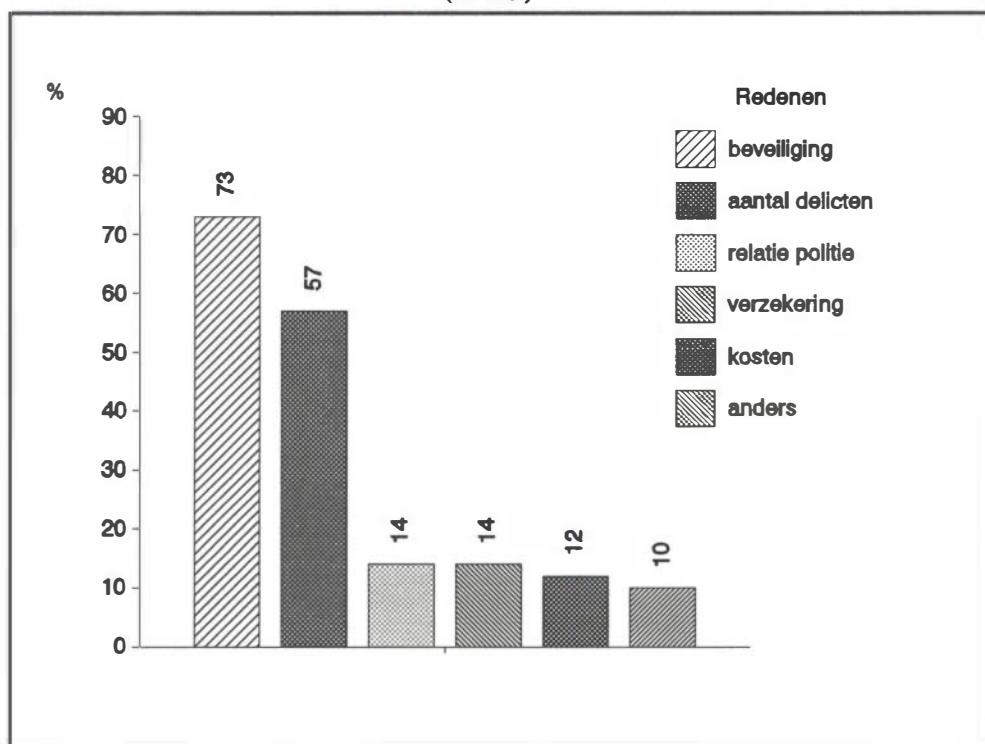
De volgende vraag had betrekking op de reden(en) om eventueel deel te nemen aan het beveiligingsconcept voor het terrein. De vraag werd door 78% beantwoord. De belangrijkste redenen zijn:

- verbeteren van de beveiliging (73%);
- verlagen van het aantal delicten (57%) .

In diagram 7 staan deze en de overige redenen nog eens afgebeeld.

Diagram 7: Redenen voor participatie aan beveiligingsconcept voor het terrein in percentages

(n=49)

In hoeverre bedrijven bereid zijn om te "investeren in een verbetering van de beveiliging van uw vestiging dan wel van het bedrijventerrein", staat vermeld in tabel 16.

Tabel 16: Bereidheid tot investeren

	n	%
Ja	18	29
Misschien	31	50
Nee	10	16
Anders	2	3
Onbekend	1	2
Totaal	62	100

Terwijl dus de helft van alle bedrijven een verbetering van de beveiliging nodig acht, blijkt uit tabel 16 evenwel, dat zo'n 80% van de bedrijven potentieel bereid is om te investeren in deze verbeteringen. Daarnaast blijkt bijna drie kwart van de bedrijven uit het onderzoek geïnteresseerd te zijn in informatie over de uitkomsten van de enquête c.q. in voorstellen voor een beveiligingsconcept.

6 Samenvattende opmerkingen

- Het slachtofferschap onder de 62 ondervraagde bedrijven op 'De Aam' bedraagt, over de afgelopen 5 jaar, 90%.
- De meest voorkomende delicten zijn inbraak en diefstal van goederen uit gebouwen en vanaf terreinen.
- Slechts een kwart van de bedrijven ondervindt hinder van criminaliteit tevens meent een kwart dat er sprake is van een toename van dit probleem.
- Ruim de helft van de bedrijven maakt gebruik van een extern beveiligingsbedrijf en/of van een particuliere alarmcentrale.
- De meest voorkomende beveiligingsmaatregelen zijn: het alarmsysteem (60%) eventueel met alarmopvolger (45%), verstevigd hang- en sluitwerk (45%) en terreinafscheiding (45%).
- De algemene indruk bestaat dat de meeste bedrijven relatief weinig spenderen aan de beveiliging van hun bedrijf.
- Van de 62 bedrijven meent 70% dat de beveiliging van het bedrijf op verschillende punten verbeterd kan worden en is de helft van mening dat de beveiliging van het terrein verbeterd moet worden.
- Potentiële bereidheid om te investeren in verbeteringen is te vinden bij 80% van de bedrijven.
- De belangrijkste overwegingen om aan een gezamenlijk beveiligingsplan deel te nemen zijn: verbetering van de beveiliging en verlaging van het aantal delicten.
- Bijna drie kwart van de bedrijven is geïnteresseerd in informatie over de uitkomsten van de enquête en voorstellen voor een beveiligingsplan.

Het is niet eenvoudig om op basis van de resultaten van de enquête te bepalen of er voldoende draagvlak is voor een gezamenlijk beveiligingsplan. Naast de soms niet eenduidige informatie, is er ook nog een responskwestie. Wanneer men er vanuit gaat dat de ondervraagde respondenten representatief zijn voor alle bedrijven op het terrein, dan lijkt er zeker een draagvlak te zijn voor een gezamenlijk preventieplan. Gaat men er echter vanuit dat deelname aan dit onderzoek op enigerlei wijze samenhangt met de mate waarin men hinder ondervindt van criminaliteit of met de kwaliteit van de beveiliging van het eigen bedrijf, dan moet rekening worden gehouden met een kleiner draagvlak onder de bedrijven die niet gerepsondeerd hebben. Een geleidelijke invoering van het preventieplan lijkt een te prefereren aanpak, waarbij vooral in het beginstadium nadruk zou moeten worden gelegd op het ontwikkelen van voldoende draagvlak. Een nuttig instrument hierbij is het organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten, waarvoor blijkens de enquête ruime belangstelling bestaat.